

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 116/24

Luxembourg, 29. julij 2024

Sodba Sodišča v zadevi C-119/23 | Valančius

Imenovanje sodnikov Unije: država članica lahko izmed kandidatov s seznama, ki ga sestavi nacionalna skupina neodvisnih strokovnjakov, predlaga kandidata, ki na tem seznamu ni najvišje uvrščen, pod pogojem, da predlagani kandidat izpolnjuje zahteve iz Pogodb

Vlada države članice, ki je ustanovila skupino neodvisnih strokovnjakov, zadolženo za ocenjevanje kandidatov za sodnika Splošnega sodišča Evropske unije in sestavo seznama uspešnosti kandidatov, ki izpolnjujejo zahtevi po neodvisnosti in strokovni usposobljenosti iz Pogodb¹, lahko med kandidati s tega seznama predlaga kandidata, ki ni najvišje uvrščeni kandidat, pod pogojem, da predlagani kandidat navedeni zahtevi izpolnjuje.

Virgilijus Valančius je bil leta 2016 imenovan za sodnika Splošnega sodišča Evropske unije. Po izteku njegovega mandata leta 2019 je litovska vlada objavila poziv k vložitvi kandidatur in sprejela postopek za izbor kandidata za to funkcijo. V skladu s tem postopkom je delovna skupina, v kateri so bili po večini neodvisni strokovnjaki, sestavila seznam uspešnosti kandidatov, razvrščenih po padajočem vrstnem redu glede na doseženo oceno. Na seznamu uspešnosti je bil najvišje uvrščen V. Valančius. Litovska vlada je s sklepom z dne 4. aprila 2022 za kandidata za sodnika Splošnega sodišča predlagala osebo, ki je bila na seznamu uspešnosti uvrščena na drugo mesto. Po tem, ko je odbor iz člena 255 PDEU² o tem kandidatu izdal negativno mnenje, je litovska vlada s sklepom z dne 19. aprila 2023 za kandidata za to funkcijo predlagala osebo, ki je bila na seznamu uspešnosti uvrščena na tretje mesto, in sicer Sauliusa Lukasa Kalėdo. Vlade držav članic so s sklepom z dne 15. septembra 2023, ki je bil sprejet po izdaji pozitivnega mnenja odbora iz člena 255 PDEU, S. L. Kalėdo imenovali za sodnika Splošnega sodišča.

V. Valančius je regionalnemu upravnemu sodišču v Vilni (Litva) predlagal, naj sklepa litovske vlade o predlaganju razglasi za nična. Ker je imelo navedeno sodišče dvome glede vpliva prava Unije na nacionalne postopke predlaganja kandidatov za sodnika Splošnega sodišča, je o tem vprašalo Sodišče.

Sodišče je v sodbi opozorilo, da **zahteva po neodvisnosti sodišč** konkretizira temeljno vrednoto pravne države iz člena 2 PEU in **velja tako na ravni Unije, med drugim za sodnike Splošnega sodišča, kot na ravni držav članic**, in sicer za nacionalna sodišča. Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da morajo vsebinski pogoji in postopkovna pravila v zvezi z imenovanjem sodnikov Splošnega sodišča omogočati, **da se pri pravnih subjektih izključi vsak legitimen dvom o tem, da ti sodniki izpolnjujejo zahtevi po neodvisnosti in strokovni usposobljenosti**, ki sta v skladu s členom 19 PEU in členom 254 PDEU potrebni za opravljanje nalog sodnika Splošnega sodišča. Za to je treba zlasti **zagotoviti integriteto celotnega postopka imenovanja sodnikov Splošnega sodišča** in posledično njegovega rezultata **v vsaki od treh faz, iz katerih je ta postopek sestavljen**.

Najprej, v zvezi z nacionalno fazo predlaganja kandidata za sodnika Splošnega sodišča je Sodišče štelo, da mora ob neobstoju posebnih določb v zvezi s tem v pravu Unije postopkovna pravila za predlaganje kandidata določiti vsaka država članica. Zato se lahko vsaka država članica **prosto odloči, ali bo določila postopek** za izbiro in predlaganje kandidata. Vendar postopkovna pravila pri pravnih subjektih ne smejo vzbuditi legitimnih dvomov o tem, ali

predlagani kandidat izpolnjuje zahteve iz Pogodb. Okoliščina, da predstavniki zakonodajne ali izvršilne oblasti sodelujejo v postopku imenovanja sodnikov, sama po sebi ne more povzročiti takih legitimnih dvomov. **Sodelovanje neodvisnih posvetovalnih organov in obstoj obveznosti obrazložitve v nacionalnem pravu** pa lahko prispevata k večji objektivnosti postopka imenovanja. Kar zadeva vsebinske pogoje za predlaganje kandidatov, imajo **države članice** široko polje proste presoje za njihovo opredelitev. Kljub temu pa **morajo** – ne glede na postopkovna pravila, ki se uporabljajo za to – **zagotoviti, da predlagani kandidati izpolnjujejo zahtevi po neodvisnosti in strokovni usposobljenosti**, ki sta določeni v Pogodbah.

Kadar je torej država članica določila postopek izbire kandidatov za sodnika Splošnega sodišča, v okviru katerega je skupina neodvisnih strokovnjakov zadolžena za sestavo seznama uspešnosti tistih kandidatov, ki izpolnjujejo zahteve iz Pogodb, in za to, da kot priporočilo navede najvišje uvrščenega kandidata, zgolj dejstvo, da se je vlada te države članice odločila predlagati kandidata s tega seznama, ki ni najvišje uvrščeni kandidat, samo po sebi ne zadostuje za ugotovitev, da lahko ta predlog vzbudi legitimne dvome o tem, ali predlagani kandidat navedene zahteve izpolnjuje.

Dalje, v zvezi z drugo fazo, iz katere je sestavljen postopek imenovanja sodnikov Splošnega sodišča, in sicer fazo, ki se nanaša na **posredovanje odbora iz člena 255 PDEU**, je Sodišče pojasnilo, da **mora** ta odbor za sprejetje svojega mnenja **preveriti, ali kandidat, ki je predlagan za sodnika Splošnega sodišča, izpolnjuje zahtevi po neodvisnosti in strokovni usposobljenosti**, določeni v Pogodbah. V ta namen lahko odbor iz člena 255 PDEU vlado, ki je podala predlog, zaprosi za predložitev dodatnih informacij ali drugih elementov, ki so po njegovem mnenju potrebni.

Nazadnje, glede tretje faze postopka imenovanja, ki ustreza **sklepu o imenovanju, ki ga sprejmejo vlade držav članic**, je Sodišče poudarilo, da je **naloga zagotavljanja spoštovanja teh zahtev prav tako kolektivno naložena tem vladam**, ko se ob upoštevanju mnenja odbora iz člena 255 PDEU odločijo, da za sodnika Splošnega sodišča imenujejo kandidata, ki ga je predlagala ena od teh vlad. Ko je ta kandidat imenovan, namreč postane sodnik Unije in ne predstavlja države članice, ki ga je predlagala.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo in povzetek sodbe, kadar je bil ta povzetek pripravljen](#), sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ V skladu s členom 19(2), tretji pododstavek, PEU se „[s]odniki in generalni pravobranilci Sodišča ter sodniki Splošnega sodišča [...] izberejo med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki izpolnjujejo pogoje iz členov 253 in 254 [PDEU]. Vlade držav članic jih v medsebojnem soglasju imenujejo za dobo šestih let.“ Člen 254, drugi odstavek, PDEU določa, da so sodniki Splošnega sodišča „izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje na visoke sodniške položaje“.

² V skladu s členom 255 PDEU se, „[p]reden vlade držav članic imenujejo kandidate [...], oblikuje odbor, ki da mnenje o ustreznosti kandidatov za opravljanje nalog sodnika in generalnega pravobranilca Sodišča in Splošnega sodišča“.